

Hallitusneuvos
Marjaana Maisonlahti

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 86/2026 vp)

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 86/2026 vp). Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää lausuntopyyntöä ja esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa.

Hallituksen esityksessä HE 86/2026 vp esitetään, että työttömyysturvalakia muutettaisiin siten, että 25 vuotta täyttäneellä työnhakijalla olisi mahdollisuus rajoituksetta opiskella avoimia korkeakouluopintoja työttömyysetuutta menettämättä yliopistossa, ammattikorkeakoulussa, kansalaisopistossa ja kesäyliopistossa. Työvoimapolkujen järjestämisestä annettua lakia ja kotoutumisen edistämisestä annettua lakia muutettaisiin siten, että työttömyysetuudella tuettuina omaehtoisina opintoina ei voisi enää opiskella avoimia korkeakouluopintoja.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset helpottaisivat työttömien työnhakijoiden mahdollisuuksia opiskella avoimia yliopisto-opintoja ja avoimia ammattikorkeakouluopintoja. Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy myös esityksessä esitettyyn arvioon, että ehdotetut muutokset vähentäisivät työttömyysetuuden saamisen edellytysten selvittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa. Näin ollen esitys vastaisi sille asetettuja tavoitteita. Selvittämisestä syntyvän hallinnollisen taakan kevenemisen lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy arvioon, että muutos voi myös vähentää etuuden maksamisessa syntyviä viipeitä eli katkoja, jotka johtuvat opiskelun työvoimapolitiittista arviointia koskevien lausuntojen odottamisesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että vaikka avoimet korkeakouluopinnot ovat maksullisia, ehdotetusta muutoksesta voi syntyä merkittävä kannuste opiskella kyseessä olevia opintoja työttömyysetuudella sen sijaan että opiskeluaikainen toimeentulo rahoitettaisiin työssäkäynnillä taikka (tutkinto-opiskelijana) opintorahalla. Kuten esityksessä todetaan, muutoksesta syntyvien käyttäytymisvaikutusten ennakointi on vaikeaa. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että muutoksen vaikutuksia seurataan paitsi etuudensaajien tilanteen ja toiminnan osalta myös siltä osin, miten avoimet korkeakoulut ja myös muut korkeakoulut koulutuksen järjestäjinä reagoivat mahdolliseen opiskelijoiden toiminnan muutokseen. Seurantatarve koskee erityisesti väylä- ja polkuopintoja ja niihin osallistumista samalla, kun henkilö saa työttömyysetuutta.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole muuta lausuttavaa asiassa.

Laati
Marjaana Maisonlahti
hallitusneuvos
sosiaali- ja terveysministeriö